

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

Про звернення до Президента України, керівників фракцій політичних партій у Верховній Раді України, Міністра освіти і науки України щодо проблем, пов'язаних із запровадженням зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи середньої освіти

Відповідно до статті 53 та пункту 3 статті 116 Конституції України, статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», висловлюючи думку територіальних громад сіл, селищ, міст Одеської області, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Направити звернення Одеської обласної ради до Президента України, керівників фракцій політичних партій у Верховній Раді України, Міністра освіти і науки України (додається).
2. Опублікувати дане звернення в газеті «Одеські вісті» та інших друкованих засобах масової інформації.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань науки і освіти.

Голова обласної ради

М.Л.Скорик

22 грудня 2008 року
№ 711-V

Додаток
до рішення обласної ради
від 22 грудня 2008 року
№ 711-V

Звернення
до Президента України, керівників фракцій політичних партій у
Верховній Раді України, Міністра освіти і науки України щодо проблем,
пов'язаних із запровадженням зовнішнього незалежного оцінювання
навчальних досягнень випускників навчальних закладів системи
середньої освіти

У 2008 році в Україні вперше була запроваджена система всеохоплюючого зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) навчальних досягнень випускників загальноосвітніх навчальних закладів та використання результатів ЗНО під час конкурсного відбору до вищих навчальних закладів (ВНЗ) України.

Одеська обласна рада двічі зверталася до Кабінету Міністрів України та Міністерства освіти і науки України щодо передчасності запровадження системи ЗНО у запропонованому вигляді. Випускники шкіл не підготовлені до визначеної системи оцінки знань, не підготовлена сама система тестування, Міністерством освіти і науки України не підготовлено та не внесено на розгляд Верховної Ради України пакет змін та доповнень до чинного законодавства в частині унормування процедури проведення ЗНО знань випускників та визначення відповідальності за порушення процедур ЗНО, розголошення змісту тестових завдань та інших, пов'язаних з ним, питань.

У 2008 році у тестуванні з 11 предметів в Одеській області прийняли участь більше 50 тисяч осіб. Аналіз наявних показників свідчить про те, що більше 50% випускників шкіл не засвоїли матеріал шкільної програми або засвоїли його на рівні «задовільно».

Зміни, внесені в процедуру проведення тестування Міністерством освіти і науки України у 2009 році, ще більше погіршили ситуацію та порушили право людини на отримання освіти, передбачене ст. 53 Конституції України. Як наслідок цього – виникнення в Одеській області судових спорів щодо процедури ЗНО.

Чисельні зауваження викликала і сама процедура тестування.

Так, запроваджено обов'язкове ЗНО з української мови та літератури, результати якого зараховуються як результати державної підсумкової атестації та як вступні випробування до ВНЗ. При цьому тестування з російської мови не проводиться, а випускники позбавлені можливості скласти тести російською мовою.

Відповідно до ч. 1 ст. 3 Закону України «Про вищу освіту» державна політика у галузі вищої освіти визначається Верховною Радою України. Водночас, Верховною Радою України не приймалося жодного нормативно-

правового акта, яким би встановлювалося запровадження **загального та обов'язкового** ЗНО, визначалися основні (концептуальні) параметри такого оцінювання.

Відповідно до ч. 1 ст. 8 Конституції України в Україні діє принцип верховенства права, одним з елементів якого є правова визначеність. Зважаючи на те, що права і свободи людини і громадянина, а також гарантії цих прав і свобод повинні визначатися виключно законами України, вважаємо, що запровадження **загального та обов'язкового** ЗНО, а також основні (концептуальні) параметри такого оцінювання повинні визначатися виключно законами України, а не підзаконними нормативно-правовими актами.

Всупереч ст. 46 Закону України «Про освіту», ст. 29 Закону України «Про вищу освіту» ВНЗ України позбавлені автономії в частині самостійного визначення вступних випробувань з числа загальноосвітніх предметів, які викладаються у межах шкільної програми навчання. Через це ВНЗ фактично усунені від процесу формування студентського контингенту та позбавлені можливості з'ясування здатності абітурієнтів засвоювати фахові дисципліни. Обмеження ЗНО вісьмома предметами суперечить й усталеній загальноосвітній практиці відбору абітурієнтів. В жодній з країн світу (зокрема, у США, Канаді, країнах Західної Європи) ВНЗ не позбавлені права встановлювати та проводити власні вступні випробування (співбесіди, тестування, конкурси, есе тощо).

Серед встановленого кола загальноосвітніх предметів немає жодного, який є фаховим для спеціальностей «Право» та «Правознавство». Фаховий загальноосвітній предмет – «основи правознавства» необґрунтовано виключено з вказаного переліку, що унеможливило проведення конкурсного відбору та навіть будь-якої дієвої профорієнтації майбутнього студента-правника.

Згідно з рішенням Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти) від 4 березня 2004 року «доступність освіти» визначається як конституційна гарантія реалізації права на освіту на принципах рівності, визначених статтею 24 Конституції України.

Накази МОН України, що регулюють процедуру ЗНО, обмежують особисті права широких верств неповнолітніх громадян, а також права інших осіб на здобуття вищої освіти через відсутність вибору в абітурієнта щодо вступу до ВНЗ за результатами ЗНО або за результатами вступних випробувань, що є порушенням ст.ст. 22, 24 Конституції України.

Враховуючи викладене, усвідомлюючи нагальну необхідність комплексного реформування освітянської галузі України задля формування правосвідомого громадянського суспільства, Одеська обласна рада вважає, що до прийняття змін та доповнень до чинного законодавства в частині унормування процедури проведення ЗНО знань випускників та визначення відповідальності за порушення процедур ЗНО, розголошення змісту тестових завдань та інших, пов'язаних з ним, питань, система ЗНО випускників шкіл та абітурієнтів ВНЗ має бути запроваджена на альтернативній основі, поряд з системою складання випускних та вступних іспитів, а також з урахуванням прав та свобод російськомовних верств населення України.